

**5 TEMMUZ 2009-2009/2. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK
MALİYET MUHASEBESİ SINAVI**

SORULAR

1)Maliyetlerini aylık olarak belirleyen bir işletmenin Temmuz ayına ilişkin üretim maliyetleri aşağıdaki gibidir:

Gider Çeşitleri	Sabit Giderler	Değişken Giderler
İlk Madde Malzeme Giderleri	-	150.000
- Direkt İlk Madde Malzeme	-	120.000
- Endirekt Malzeme	-	30.000
İşçi Ücret Giderler	125.000	60.000
- Direkt İşçilik Giderleri	125.000	-
- Endirekt İşçilik	-	60.000
Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	70.000	100.000
Amortisman ve Tükenme Payları	165.000	-
Çeşitli Giderler	15.000	10.000
TOPLAM	375.000	320.000

İşletmenin yıllık kapasitesi 300.000 adet olup Temmuz ayında işletme 20.000 adet mamul üretmiştir. Ay sonunda yarı mamul bulunmamaktadır. Üretilen malların % 75'i 600.000 TL'ye satılmıştır.

İSTENEN: Fiili maliyet yöntemini uygulayan bu işletmenin, ***Normal Maliyet Yöntemine göre***, toplam ve birim maliyetlerini bularak; satılan mamul maliyetini, brüt satış karını, oluşan kapasite sapmasının tutarını ve dönem sonu mamul tutarını hesaplayınız.

2) XYZ AŞ bir üretim işletmesi olup işletme bünyesinde A ve B esas üretim gider yerleri ile Isıtma ve Personel Taşıma Servisi yardımcı üretim gider yerleri yer almaktadır. Bu üretim işletmesinin Mart ayındaki gider kalemleri; direkt giderler, elektrik giderleri ve bir yemek fabrikasından satın alınan yemek giderlerinden oluşmaktadır. Bu gider kalemlerine ilişkin bilgiler(TL cinsinden) aşağıda verilmiştir.

	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
	A	B	Isıtma	Personel Taşıma Servisi	
Direkt Giderler	350.000	250.000	20.000	30.000	650.000
Elektrik Gideri	-	-	-	-	190.000
Yemek Giderleri	-	-	-	-	60.000

Söz konusu gider kalemlerinin gider yerlerine dağıtımında kullanılacak dağıtım anahtarları ile ikinci dağıtımda kullanılacak dağıtım anahtarları ise aşağıdaki gibidir:

Dağıtım Anahtarları:	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
	A	B	Isıtma	Pers. Taşı. Servi.	
-Kilowattsaat(kwh)	1.750	1.900	150	-	3.800
-Personel Sayısı(kişi)	45	50	5	20	120
-Kullanım Alanı(m ²)	1.375	625	250	-	2.250

İSTENENLER:

- Bu üretim işletmesinde elektrik giderlerinin dağıtımında kilowatt saat(kwh), yemek giderlerinin dağıtımında personel sayısı dağıtım ölçütü olarak kullanılacağına göre Mart ayına ilişkin **birinci dağıtım** işlemi yapınız. Birinci dağıtıma ilişkin hesaplamaları açık bir şekilde gösteriniz ve bulduğunuz dağıtım sonuçlarını hazırlayacağınız bir gider dağıtım tablosunda gösteriniz?
- Bu üretim işletmesinin yardımcı üretim gider yerlerinden Isıtma gider yerinin dağıtımında gider yerlerinin kullanım alanı(m²), Personel Taşıma Servisi gider yerinin dağıtımında personel sayısı(kişi) dağıtım ölçütü olarak kullanılacağına göre (a) şıkkında elde ettiğiniz birinci dağıtım sonuçlarını kullanarak Mart ayına ilişkin **ikinci dağıtım** işlemi **matematiksel yöntem**e göre yapınız. İkinci dağıtıma ilişkin hesaplamaları açık bir şekilde gösteriniz ve bulduğunuz dağıtım sonuçlarını hazırlayacağınız gider dağıtım tablosunda gösteriniz?

CEVAPLAR

1)

	Toplam Üretim Giderleri	Gideri Yüklenen Üretim	Birim Üretim Maliyeti
Direkt İlk Madde Malzeme (Değişken)	120.000	20.000	6
Direkt İşçilik Giderleri (Sabit)	125.000	25.000	5
Genel Üretim Giderleri (Değişken)	200.000	20.000	10
Genel Üretim Giderleri (Sabit)	250.000	25.000	10
TOPLAM	695.000		31

Normal Maliyete Göre Toplam Üretim Maliyeti= $120.000+(125.000 \times (20.000/25.000))+200.000$
 $+(250.000 \times (20.000/25.000))=$ **620.000 TL**

Birim Üretim Maliyeti= **31 TL/adet**

Dönem Sonu Mamul Stoku = 5.000 adet X 31 TL/adet= **155.000 TL**

Satılan Mamul Maliyeti= 15.000 adet X 31 TL/adet= **465.000 TL**

Kapasite Sapması= 5.000 adet X 15 TL/adet= **75.000 TL**

Brüt Satış Karı = 600.000 - 465.000 = **135.000 TL**

2)

a) I. DAĞITIM:

Elektrik Giderlerinin Dağıtım:

Dağıtım Anahtarı = $190.000 \text{ TL} / 3.800 \text{ kwh} = 50 \text{ TL/kwh}$

A Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay = $50 \times 1.750 = 87.500 \text{ TL}$

B Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay = $50 \times 1.900 = 95.000 \text{ TL}$

Isıtma Gider Yerinin Aldığı Pay = $50 \times 150 = \underline{7.500 \text{ TL}}$

TOPLAM 190.000 TL

Yemek Giderlerinin Dağıtım:

Dağıtım Anahtarı = $60.000 \text{ TL} / 120 \text{ kişi} = 500 \text{ TL/kişi}$

A Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay = $500 \times 45 = 22.500 \text{ TL}$

B Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay = $500 \times 50 = 25.000 \text{ TL}$

Isıtma Gider Yerinin Aldığı Pay = $500 \times 5 = 2.500 \text{ TL}$

Pers. Taşı. Servisi Gider Yerinin Aldığı Pay = $500 \times 20 = \underline{10.000 \text{ TL}}$

TOPLAM 60.000 TL

	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
	A	B	Isıtma	Personel Taşıma Servisi	
Direkt Giderler	350.000	250.000	20.000	30.000	650.000
Elektrik Gideri	87.500	95.000	7.500	-	190.000
Yemek Giderleri	22.500	25.000	2.500	10.000	60.000
I. DAĞITIM TOPLAMI	460.000	370.000	30.000	40.000	900.000

b) II. DAĞITIM:

Isıtmanın personel taşıma servisinden yararlanma oranı = 5 / 100 = % 5

PTS= 40.000 TL

$$I = 30.000 + \% 5.PTS \Rightarrow I = 30.000 + 0,05 \times (40.000) \Rightarrow I = 32.000 \text{ TL}$$

Isıtma Gider Yerinin Dağıtımı:

$$\begin{aligned} \text{Dağıtım Anahtarı} &= 32.000 \text{ TL} / (1.375\text{m}^2 + 625\text{m}^2) = 16 \text{ TL/m}^2 \\ \text{A Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay} &= 16 \times 1.375 = 22.000 \text{ TL} \\ \text{B Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay} &= 16 \times 625 = \underline{10.000 \text{ TL}} \\ \text{TOPLAM} &= 32.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

Personel Taşıma Servisi Gider Yerinin Dağıtımı:

$$\begin{aligned} \text{Dağıtım Anahtarı} &= 40.000 \text{ TL} / (45+50+5)\text{kişi} = 400 \text{ TL/kişi} \\ \text{A Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay} &= 400 \times 45 = 18.000 \text{ TL} \\ \text{B Esas Üretim Gider Yerinin Aldığı Pay} &= 400 \times 50 = 20.000 \text{ TL} \\ \text{Isıtma Gider Yerinin Aldığı Pay} &= 400 \times 5 = \underline{2.000 \text{ TL}} \\ \text{TOPLAM} &= 40.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

	ESAS ÜRETİM GİDER YERL.		YARD. ÜRETİM GİDER YERL.		TOPLAM
	A	B	Isıtma	Personel Taşıma Servisi	
I. DAĞITIM TOPLAMI	460.000	370.000	30.000	40.000	900.000
Isıtmanın Dağıtımı	22.000	10.000	(32.000)	-	-
Pers. Taş. Serv. Dağıt.	18.000	20.000	2.000	(40.000)	-
II. DAĞITIM TOPLAMI	500.000	400.000	-	-	900.000